

23 березня 1950 року набула чинність Конвенція Всесвітньої метеорологічної організації, яка й започаткувала створення Всесвітньої метеорологічної організації. Нині до складу ВМО входять 193 члени, а саме: 187 незалежних країн і шість територій. У 1960 році 23 березня було визначено як Всесвітній метеорологічний день, основним навантаженням якого на сьогодні є підвищення обізнаності широкої громадськості у всіх країнах про роботу Національних гідрометеорологічних служб і поглиблення розуміння значущості такої роботи.

Гасло Всесвітнього метеорологічного дня 2025 року – **«Вдосконалюємо систему ранніх попереджень разом»**.

Погодні, кліматичні та водні екстремальні зміни стають дедалі частішими та інтенсивнішими у різних частинах світу внаслідок зміни клімату. Через це більшість із нас зазнає численних небезпек, пов'язаних із зростанням чисельності населення, урбанізацією, погіршенням стану довкілля.

За даними Всесвітньої метеорологічної організації 2024 рік був найспекотнішим роком за всю історію спостережень. Зміни в довкіллі призводять до зростання кількості екстремальних метеорологічних явищ. Кількість тропічних циклонів, що розвиваються за лічені години, руйнівних опадів, штормових нагонів, повеней, смертельних посух і лісових пожеж невпинно зростає. Рівень моря підвищується і тим небезпечі затоплення та впливу океанських хвиль піддаються густонаселені прибережні райони. Соціальні наслідки таких явищ залишаються відчутними ще довго після того, як ці події зникають із заголовків періодичних видань.

За оцінкою експертів Всесвітньої метеорологічної організації, переважну більшість матеріальних і людських втрат на земній кулі від стихійного лиха спричинено небезпечними та стихійними гідрометеорологічними явищами, зумовленими метеорологічними та гідрологічними чинниками. Для людства уже недостатньо лише прогнозів погоди. Громадськість має бути обізнаною з ризиками щодо погодних небезпек. Така інформація надзвичайно важлива для порятунку життя і засобів до існування. Проте кожна третя людина все ще недостатньо охоплена системою раннього попередження.

Виправлення ситуації, зокрема запобігання наслідків лиха, готовність і реагування, можливе при тісній координації між національними гідрометеорологічними службами та органами управління катастрофами.

Національна гідрометеорологічна служба України прагне удосконалення й розвитку навіть у воєнний час. Із 2022 року Український гідрометеорологічний центр Державної служби України з надзвичайних ситуацій тісно співпрацює з Фінським метеорологічним інститутом. У межах спільного проєкту UFIM в Українському гідрометеорологічному центрі ДСНС України розвивається такий напрям як застосування нової системи SmartMet, що дозволяє складати точні прогнози за конкретною геолокацією, а також поліпшити систему

інформування про небезпечні та стихійні метеорологічні явища на основі програмного забезпечення SmartMet Alert.

Україна приєдналася до Європейської метеорологічної платформи MeteoAlarm. Портал створений для оповіщення людей про погодні умови у тій чи іншій країні. Це важливий крок для України на шляху інтеграції до Європейського Союзу.

Удосконалення системи раннього оповіщення в Україні стосується переважно оновлення способу подачі інформації в MeteoAlarm. Крім того, із впровадженням нових програмних засобів в оперативну роботу планується створення бюлетеня попереджень про небезпечні та стихійні метеорологічні явища. Завдяки цьому користувачі зможуть отримувати розширену інформацію про потенційні ризики та можливі наслідки.

Всесвітньому метеорологічному дню передуює Всесвітній день водних ресурсів. У 1993 році Генеральна Асамблея ООН проголосила 22 березня Всесвітнім днем води.

Всесвітній день води вшановує значимість води в життєдіяльності людства та привертає увагу до 2,2 мільярдів людей, які живуть без доступу до безпечної води. Йдеться про вжиття заходів задля подолання глобальної водної кризи. Основна увага цього дня полягає в підтримці досягнення Цілі сталого розвитку № 6 «Вода та санітарія для всіх до 2030 року».

Тема Всесвітнього дня води 2025 – **«Збереження льодовиків»**. Льодовики тануть зараз швидше, ніж будь-коли. Оскільки планета нагрівається, кругообіг води стає більш непередбачуваним. Повені, посухи, зсуви ґрунту, підвищення рівня моря – від цього страждають мільярди людей. Безліч громад та екосистем під загрозою знищення. Людство розуміє цю загрозу і працює над пом'якшенням наслідків зміни клімату та адаптацією до них, збереження льодовиків – це першочергове завдання, стратегія виживання для людей та нашої планети. Необхідно скоротити викиди парникових газів, щоб сповільнити танення льодовиків, а також раціональніше управляти талими водами.

Україна є активною учасницею наукових досліджень льодовиків в Антарктиді на українській антарктичній станції «Академік Вернадський», яка до 1996 року була британською станцією «Фарадей» і передана нам у користування безкоштовно. Національна гідрометеорологічна служба щороку проводить своїх гідрометеорологів на зимівлю до цієї станції.

Наукова робота напряму «Гідрометеорологічні дослідження» є складовою частиною Державної цільової науково-технічної програми проведення досліджень в Антарктиці.

Метою досліджень є детальна оцінка стану кліматичної системи атмосфера-кріосфера-гідросфера в Антарктиці та її вплив на глобальний клімат, розробка сценаріїв кліматичних змін.
